

EWIADEAMRA NOLOBOLÉ MỌỌ FALE SONLA NWO ADENLENYIANLÉ NE MỌ LA ANWO

MỌLEBÉBO

Wọ mekẹ ala mọọ Maanle Maanle mọọ wọ Eku ye anu la gyinlabele nee pẹpẹzẹle nee anwoadenlenyianlẹ a fa atianwolilẹ, pẹpẹlilẹ nee anzondwolẹ ba ewiade anu la,

Wọ mekẹ ala mọọ menli embu sonla nwo adenlenyianlẹ ne mọ bie amaa ọlua zo nyẹlẹ mgbane mgbane dọnwọ ẹsisi ẹmaa menli adwenle ẹzẹkye, nee ewiade ne mọọ ẹlẹba mọọ sonla biala banyia adenle aha edwẹkẹ biala mọọ ọdaye ọkulo, nee diedi biala mọọ ọdaye ọkulo kẹ ọdie ọdi na ọnzulo la, ẹmaa bẹla ye ali kẹ, ẹhye a le awienvolẹma anyelazo kpole kpale la,

Wọ mekẹ ala mọọ ọhyia, saa bẹnrẹhye sonla bẹnrẹmaa ọnrẹho ọnrẹtia ẹsisilẹ nee atisesebẹyẹlẹ, kẹ ọwọ kẹ mela bọ sonla nwo adenlenyianlẹ ne mọ anwo bane la,

Wọ mekẹ ala mọọ ọhyia kẹ bẹmaa agọnwolẹyẹlẹ wọ Maanle Maanle avinli kẹnyia anyuhọlẹ la,

Wọ mekẹ ala mọọ Maamgbolẹ Koyẹlẹ ne anu amra ẹva bẹ diedi mọọ wọ sonla nwo adenlenyianlẹ ne mọ, ye gyinlabele nee ye dibilẹ nee mrenya nee mraale adenlenyianlẹ pẹpẹ ne mọ anu la ẹwula sonla nwo adenlenyianlẹ nwo mela ne mọọ bẹfẹlẹ ye "Kyata" (Charter) ne anu na bẹlie bedo nu kẹ bẹboa bẹamaa menli anyia anyuhọlẹ nee tenlabele kpale wọ atianwolilẹ bọkọ nu la,

Wọ mekẹ ala mọọ Maanle Maanle mọọ wọ Maamgbolẹ Koyẹlẹ Eku ne anu nee Maamgbolẹ Koyẹlẹ ne ẹbo ẹwọkẹ kẹ bẹmaa awie biala anye azọ sonla nwo adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ne mọ na bẹali zolẹ kpale la,

Wọ mekẹ ala mọọ adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ẹhye mọ anwo ndelebẹbo kpale hyia kpole kpale maa ẹwọkẹbolẹ ne azolilẹ anzẹ munlililẹ ne la,

Ati, Kẹkala

MAAMGBOLÉ KOYẸLẸ AYIA NE

bọ nolo kẹ

Ewiadeamra Nolobolẹ Mọọ Fale Sonla Nwo Adenlenyianlẹ Nwo Ẹhye

le debie ko mọọ yelie yedo nu yemaa awie biala nee Maanle biala, amaa awie biala nee Eku biala mọọ dahuu kẹva. Nolobolẹ ẹhye kẹzie ye adwenle nu la abọ mọdenle alua ngilehilelẹ nee ndetele zo yeamaa nidi ara adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ẹhye mọ anwo, na eza yealua ngọzo ndenle zo, Maanle nee Maanle Maanle zo, yeaboa yeamaa menli mọọ wọ Maanle Maanle mọọ wọ Eku ne anu nee Maanle Maanle mọọ Eku ne sie bẹ la anu amra amuala alie ado nu kpale na bẹali zolẹ kpale.

Edwẹkẹkpọkẹ 1

Menli muala di bẹ ti anwo na eza noko bẹsẹ wọ dibilẹ nee adenlenyianlẹ nu. Bẹlẹ ndwenlenwo nee adwenle, yemọti ọwọ kẹ bẹkile adiemayẹlẹ bẹmaa bẹ nwo ngoko.

Edwẹkẹkpọkẹ 2

Sonla ko biala lẹ adenle nyia adenlenyianlẹ nee atianwolilẹ ne mọ mọọ bẹva bẹwula Sonla Nwo Adenlenyianlẹ Nwo Nolobolẹ ẹhye anu la amuala bie. Ọnle kẹ ngakyile anzẹ ngilehilenu anzẹ nyeyenu biala mọọ fale menli ekpunli, menli ngakyile, nrenya anzẹ raale, anee, Nyamenlezonlenlẹ, maanyẹlẹ anzẹ adwenle bie, Maanle anzẹ menli abohilelẹ,

agypadee, awole annee gyinlabel gyene biala anwo la bie ba.

Eza noko onke ke bekile ngakyile annee nyeyenu biala wo maanyele, melazolile nu, annee maanle zo gyinlabel nu wo maanle ne annee eleka mo sonla ne de la anu. Saa maanle ne di o ti anwo o, saa maanle gyene a nea zo o, saa onli o ti anwo o, onle ke ngakyile annee ngilehilenu biala ba nu.

Edwekekpoke 3

Owo ke awie biala nyia ngoane, fanwodi nee sonla nwo banebole.

Edwekekpoke 4

Onle ke beye awie biala kanra. Owo ke betua aanrayele nee aanra edonele wo adenle biala anu.

Edwekekpoke 5

Onle ke bekile awie biala nyane annee beye ye atisesebe, amumuye annee begua o nyunlu aze annee betwi o nyunlu.

Edwekekpoke 6

Ke mo mela se la, eleka biala mo awie biala lua la owo ke benwu ke odaye ole sonla.

Edwekekpoke 7

Ke mo mela se la, menli kosoati se pepe mo onle ke ngakyile annee ngilehilenu biala ba mela ne mo bo be nwo bane pepe la anu. Menli kosoati le adenle nyia be nwo banebole pepe mo ko tia ngilehilenu annee nyeyenu mo tia Nolobole ehye nee debie biala mo maa zehae nyeyenu ne adenle la.

Edwekekpoke 8

Sonla biala le adenle ke saa awie ye debie mo tia anwoadenlenyianle ne mo mo maamule nwo mela annee mela eva emaa ye la a, owo ke koto ne mo pepe die ye.

Edwekekpoke 9

Onle ke bekye sonla, befa sonla besie annee beye sonla befi maanle ne anu wo meke mo otefonle mela annee mela emmaa adenle la.

Edwekekpoke 10

Wo awie biala adenlenyianle nee ye gyima ne mo anwo adwenlevala nwo annee saa beka ke awie biala eye etane a owo ke koto mo di o ti anwo na onli mogwazo la di ye edweke wo bagua nu.

Edwekekpoke 11

Sonla biala mo bekeha ke yeye etane mo adi ke betwe o nzo la le adenle ka ke onze edweke ne anwo bie kyese bedi ye edweke wo bagua nu koto na koto ne bua ye fole ke mo mela se la. Wo koto eke ne owo ke onyia ninyene mo ofa opepe odie o nwo la kolaa.

Onle ke bebua sonla biala fole wo nyelee etane biala mo wo meke mo oyele zohane nyelee ne la enee onle etane mo otia maanle annee maanle maanle mela la anwo. Annee onle ke betwe sonla ne anzo bema otela mo bepe bedo eke ne wo meke mo oyele etane ne la.

Edwẹkẹkpọkẹ 12

Onle kẹ menli fa bẹ nloa wulowula awie feabo, ye abusua, ye sua nu edwẹkẹ nu anzẹe onle kẹ bekenga ye ahelata anzẹe bẹbo ye anyiemgba bẹsẹkye ye anyunlunyia. Sonla zẹhae lẹ adenle maa mela ne pepe die ye anzẹe bo o nwo bane wo zẹhae akpọsemadi ebela ne mo anwo.

Edwẹkẹkpọkẹ 13

Sonla biala lẹ adenle ofi eleka mo ode la okotenla eleka biala mo okulo la.

Sonla biala lẹ adenle ofi maanle biala anu nee ye maanle nu oko maanle gyene nu na okola osia oba ye maanle nu.

Edwẹkẹkpọkẹ 14

Sonla biala lẹ adenle kẹ saa olenwu amane wo ye maanle nu a okola onriandi oko maanle gyene nu omaa bẹmaa ye eleka otenla anzẹe bẹbo o nwo bane.

Saa amane ne mo ahenle ne elenwu ye la envi anzẹe enlua maanyele ti anzẹe ye nyele ne tia Maamgbale Koyele mela ne nee ye bodane ne mo a, yemo maanle gyene ne enle adenle kẹ okelie ye azie anzẹe okẹbo o nwo bane.

Edwẹkẹkpọkẹ 15

Sonla biala lẹ adenle kẹ oye ekulomani.

Onle kẹ bẹbu ekulomani biala kẹ o le eyevole la. Eza noko onle kẹ besi awie biala mo kponde kẹ okakyi ye ekulomaniyele la adenle wo meke mo mela emmaa adenle la.

Edwẹkẹkpọkẹ 16

Mrenya nee mraale mo bekedwu agyalẹhale la, saa bele duzu menli o, saa bevi duzu maanle nu o, anzẹe saa beko duzu asone o, bele adenle begya be nwo na bebo edane. Be mu nwio bele adenle pepe wo agyale nwo, wo be agyale nee be ewolebale nu.

Owo kẹ menli nwio ne die to nu kolaa na beagya be nwo.

Kunli nee ye nee be mra a le ekpunli mo bo sua ekyekyele bo anzẹe ekpunli mo tele ye menli doonwo a, yemoti owo kẹ menli ekpunli ne nee maanle ne mo bewo nu la sinza be.

Edwẹkẹkpọkẹ 17

Sonla biala lẹ adenle kẹ onyia o ti anwo agyapadee, eza noko o le adenle kẹ o nee awie mo bo nu nyia agyapadee.

Onle kẹ awie biala hwele ye agyapadee wo meke mo mela emmaa adenle la.

Edwẹkẹkpọkẹ 18

Sonla biala lẹ adenle kẹ odwenle adwenle biala na onle debie biala mo okulo la, eza o le adenle okakyi ye Nyamenlezonlenle ne anzẹe ye diedi ne nee fanwodi, yee akee noko o le o nwo adenle kẹ o ngome anzẹe o nee menli wo bagua anzẹe fealera nu okile ye asone anzẹe ye diedi ne wo ngilehilele, nyele, ezonlenle nee boenleanle nu.

Edwẹkẹkpọkẹ 19

Sonla biala lẹ adenle kẹ odwenle na oka edwẹkẹ mo okulo la; eza o le o nwo adenle kẹ ofa

adwenle biala mɔɔ ngyegyeye biala ɛnle nwo na ɔdua nolobɔle ndenle ne mɔ biala anu ɔkponde, ɔtie na ɔka edweke ɔkile menli na ɔmaa be adwenle mɔɔ ngyegyeye biala ɛnle nwo a.

Edwekekpɔke 20

Sonla biala le adenle kɔ ayia anzee eku mɔɔ anzondwole wɔ nu la bie.

Onle ke behye sonla bemaa ɔkɔ eku nu.

Edwekekpɔke 21

Sonla biala le adenle boa wɔ ye maanle ne ebule nu, ɔle adenle ɔtu ɔ nwo ɔsie eke ɔmaa betu ye ɔkɔ Melalile Ayia ne bie anzee ɔboa ɔmaa betu menli beko Melalile Ayia ne.

Sonla biala le adenle nyia maanle gyimayele nwo nvasoe wɔ ye maanle ne anu.

Ezuavole ne ehulolɔdee ne a le Arane tumi ne a, bekile be ehulolɔdee ehye wɔ meke biala nee nɔhale emadolɔ mɔɔ awie biala nyia adenle to ye dee wɔ feabo nu anzee wɔ ndenle biala anu mɔɔ ngyegyeye biala ɛnle nu la.

Edwekekpɔke 22

Awie biala mɔɔ wɔ menli ekpunli avinli la ɔwɔ ke maanle ne sinza ye eza ɔwɔ ke maanle ne dua ye mɔdenlebo nee maanle maanle moale zo, nee ke maanle ko biala ye maamule, agyapadee, ezukoa, menli nee maandee gyinlabelɛ ne si de la azo maa sonla ko biala nyia ninyene mɔɔ hyia ye anyunlunyia nee ye boeyele nwo la.

Edwekekpɔke 23

Sonla biala le adenle ye gyima mɔɔ okulo la, Akee noko ɔle adenle ke ɔnyia gyima ne anwo ahunlundwole. Eza noko ɔwɔ ke maanle ne boa maa awie biala nyia gyima mɔɔ gyima ne envi ɔ sa a.

Sonla biala le adenle ke gyima mɔɔ ɔkeye la ɔnyia nwole ahatuale ke mɔɔ saa awie gyene a ye le gyima zɔhane a anree ɔkenyia ye la.

Sonla biala mɔɔ ye gyima la ɔwɔ ke nyia nwole ahatuale kpale mɔɔ ɔkola ɔfa ɔnea ɔ ye nee ɔ mra amaa be tenlabelɛ nu aye kpale a. Eza noko ɔwɔ ke ɔnyia ezinzale ne mɔɔ maanle ne fa sinza menli la bie.

Sonla biala le adenle boa gyimayele Eku nu wɔ ye ehulolɔndee ezinzale ti.

Edwekekpɔke 24

Sonla biala le adenle ke ɔdie ye ɛnwomenle bie na ɔdielie ɔ nye, na ɔnyia meke ezinra mɔɔ ɔfa ɔye gyima na eza noko ɔnyia meke mɔɔ saa ɔye gyima dedee a ɔfa ɔdie ye ɛnwomenle bie na betua ye nwole kake la a.

Edwekekpɔke 25

Sonla biala le adenle ke ɔ nee ɔ ye nee ɔ mra nyia tenlabelɛ kpale mɔɔ fale be ngoane, aleɛ, ɛdanle, dabelɛ nee ayileyele nee ninyene mɔɔ hyia maa be la anwo. ɔwɔ ke benyia moale wɔ meke mɔɔ benye gyima, anwonyane kebo be, bengola gyima ye, kunli anzee ye le kewu, bekeye mgbanyinli anzee ɔlua ndenle bie azo bengola benne be nwo la.

ɔwɔ ke mreladane nee ngakula nyia moale nee ɛnleanle kpale. Kakula biala, saa begyale ɔ

nli anzee beangya o nli na beawo na beawo ye o, owo ke benea ye anzee besinza ye ke maa ofeta la.

Edwekekpeke 26

Sonla biala le adenle sukoka nwoma. Onle ke betua nwomazukoale nwo kake biala, bobo wo mabebo nwomazukoale dee ne anwo. Owo ke mabebo nwomazukoale ne ye nhye maa kakula biala. Owo ke menli nyia adenle sukoka mbulale nee milahyinli nee gyima nwo nwoma. Eza noko awie biala maa bo maddenle la kola sukoka nwoma kpole.

Owo ke nwomazukoale maa awie biala tenlabele nu ye kpale na omaa sonla nwo adenlenyanle nee ye atianwolile ne maa enilile gyinla kpundii. Owo ke nwomazukoale maa ndelebo, be kunlu elile nee agonwoleyele ba maanle maanle avinli, menli anzee asone asone avinli na oboa omaa Maamgbale Koyele gyima ne maa oledi maa ofale anzondwole nwo la di munli.

Awovolema le adenle ke bema be mra sukoka nwoma maa bekulo ke be mra ne maa sukoka la.

Edwekekpeke 27

Sonla biala le adenle ke odaye oye maande nyele biala maa beye wo maanle anzee sua ne azo la bie, na eza onyia ninyene edole nee abode nwo nrebe nwo anyuhole nvasoe ne maa bie.

Sonla biala le adenle ke onyia debie maa okehele maa fale abode nwo nrebe, nwoma anzee debie maa okedole la anwo banebe.

Edwekekpeke 28

Sonla biala le adenle ke o nee menli nee maanle maanle nu amra di ngitanwo amaa yeanyia adenlenyanle nee atianwolile ne maa maa wo Sonla Nwo Adenlenyanle Nwo Nolobale ehye anu la nwo nvasoe kpale.

Edwekekpeke 29

Sonla biala le gyima ye fa maa ye menli maa owo be avinli la amaa olua zo yeahola yeanyia anyuhole anzee yeali munli.

Saa sonla biala fa ye adenlenyanle nee atianwolile ne maa aye gyima a, enee ongile ke ole adenle obulu mela zo; owo ke odi o gonwo maa adenlenyanle nee atianwolile ne maa eni na obo ye ebela ke maa maanle ne maa owo nu la mela ne maa maa fale benwonilile, anzondwole nee ye boeyele ne se la.

Onle ke bedua adenlenyanle nee atianwolile ehye maa azo beye ninyene maa otietia anzee obulu bodane nee ndenle ne maa maa Maamgbale Koyele ne ehyehye edo eke la azo.

Edwekekpeke 30

Debie biala maa wo Sonla Nwo Adenlenyanle Nwo Nolobale ehye anu la engyi eke ne emmaa maanle ko, anzee menli ekpunli ko anzee sonla ko angome maa omaa ye adenle oye debie osekye adenlenyanle nee atianwolile ne maa maa behyehye bedo eke ne la a.